

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Základní škola Kamenný Újezd

Plavnická 300, 373 81 Kamenný Újezd

Identifikátor školy: 600057488

Zřizovatel: Obec Kamenný Újezd

Obecní úřad, Náměstí 220, 373 81 Kamenný Újezd

Školský úřad České Budějovice
Nerudova 59, 370 04 České Budějovice

Termín konání orientační inspekce: 23. – 24. listopadu 1999

Čj.	071 1/2000-2054
Signatura	og1ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika

Všechny učitelky mají zpracované tematické plány, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám. V 6., 7. a 8. ročníku je pro vysoký počet žáků ve třídě vždy jedna hodina matematiky dělená.

Předmět vyučují ve všech třídách učitelky s odpovídající pedagogickou a odbornou způsobilostí. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Vybavení pomůckami je na standardní úrovni, odpovídá vcelku potřebám předmětu. Zařazení předmětu na přední místa v rozvrhu hodin odpovídá jeho charakteru a nárokům na duševní práci žáků. Členění hodin a pracovní tempo bylo převážně přiměřené věku a potřebám žáků.

Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené. Hodiny na 1. stupni vcelku odpovídaly svou strukturou věku žáků a výukovým cílům. Převažovaly frontální metody práce s celou třídou, přesto vedly k úspěšnému zvládnutí cíle. Méně byli žáci vedeni ke spolupráci. Učitelky zadávaly žákům jasné pokyny, převážně účinně fungovala zpětná vazba.

Hodiny na 2. stupni se svým pojetím více blížily modernímu pojetí vyučování. Zvolené formy a metody práce umožňovaly aktivní učení žáků. Učitelky respektovaly individuální dispozice jednotlivých žáků, zařazovaly diferencované samostatné práce a žáky vedly ke spolupráci a vzájemné pomoci. Vhodně byly zařazovány problémové úlohy, dobře fungovala práce s chybou. Vstřícná atmosféra hodin byla dána partnerským přístupem obou vyučujících k žákům.

V naprosté většině hodin byli žáci aktivní, z jejich odpovědí bylo zřejmé, že starší látku dobře ovládají. Klasifikace opravované písemné práce i ústního zkoušení byla objektivní a zdůvodněná. Hodnocení v průběhu hodin bylo převážně pozitivní a motivující. Žáci byli vedeni k přesnému matematickému vyjadřování, ale zároveň, zejména na 2. stupni, měli dostatek prostoru pro vyjádření svých názorů vlastními slovy. Z kontroly žakovských sešitů bylo zřejmé, že na 1. stupni je věnovaná odpovídající pozornost výuce geometrie a kvalitě rýsování.

Pro výuku matematiky má škola velmi dobré podmínky. Hospitované hodiny měly vynikající, velmi dobrou a dobrou úroveň. Celkově je kvalita vzdělávání v předmětu matematika hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis, chemie

Časová dotace obou předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu; také rozvržení učiva v tematických plánech koresponduje s učebními osnovami. Laboratorní práce jsou konány podle doporučení osnov, protokoly z laboratorních prací mají dobrou úroveň, jsou kontrolovány vyučujícími. Žáci se zájmem o chemii mohou prohlubovat své znalosti v předmětu chemická praktika. V přípravě a promýšlení postupu v jednotlivých vyučovacích hodinách jsou preferovány frontální postupy, poskytující žákům malý prostor pro aktivní učení.

Přírodopis i chemie jsou vyučovány učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Prostorové podmínky učeben i kabinetů splňují požadavky na výuku těchto předmětů, vybavení učebními pomůckami odpovídá potřebám výuky v základní škole. Přínosem je, že v chemii i v přírodopise mají žáci k dispozici nejen učebnice, ale i pracovní sešity k učebnicím. Didaktická technika je využívána méně. Předpokladem pro dobré psychohygienické podmínky je pěkný vztah vyučujících k žákům, méně příznivě působí vyučovací metody s převahou aktivit vyučujících.

Ve většině sledovaných vyučovacích hodin byly užity frontální postupy výuky s převažujícím výkladem vyučujících. V těchto hodinách se žáci do vyučovacího procesu zapojovali aktivně jen ojediněle, většinou byli pasivními posluchači. Při zařazení samostatné skupinové práce v jedné hodině přírodopisu a jedné hodině chemie pracovali žáci s chutí a aktivně, ač bylo zjevné, že na tuto formu činnosti nejsou zvyklí. Učivo vyučující interpretovali věcně správně, při probírání učiva o chemické vazbě však příliš zjednodušený výklad učitelky neodpovídal současnému stavu teorie.

Vyučující nevyužili dostatečně příležitostí k motivaci žáků, jejich upozornění na příliš těžké nebo naopak lehké učivo mělo spíše demotivační charakter. Hodnocení zkoušených žáků v hodinách chemie bylo objektivní, zdůvodněné a formativní, to však postrádalo hodnocení v hodině přírodopisu.

Vyučující přistupovali k žákům klidně, přátelsky, žáci se chovali slušně, byli ukázněni. Škoda, že v této příznivé atmosféře neměli žáci více možností rozvíjet své komunikativní schopnosti, že chyběl prostor pro diskusi. Verbální projev vyučujících měl dobrou úroveň ve výkladové části hodiny, slabší úroveň byly otázky kladené žákům (někdy obsahově nejasné a formulačně neobratné).

Plánování, příprava a podmínky výuky mají dobrou úroveň, v organizaci, výběru forem a metod práce i motivaci a hodnocení se projevila citelně slabá místa. V oblasti komunikace jsou zjištěná negativa a pozitiva v rovnováze. Předměty přírodopis a chemie jsou vyučovány na průměrné úrovni.

Německý jazyk

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Plánované členění učiva vychází ze struktury a obsahu jednotlivých lekcí používaných učebnic a je v souladu s učebními osnovami. V současné době se jazyk vyučuje podle dvou koncepčně i obsahově odlišných učebnic. Od příštího školního roku je počítáno s přechodem na výuku podle jednotné učebnice (Kouřimská: Heute haben wir Deutsch). Bezprostřední příprava učitelky zajišťuje průběh plánovaného vzdělávání s převážně tradičními formami při využívání učebnicových textů.

Předmět vyučuje učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí a s odbornou způsobilostí pro předměty ruský jazyk a hudební výchova. Absolvovala rekvalifikační vzdělávání při Státní jazykové škole (bez státní zkoušky) a semináře pořádané Pedagogickým centrem v Českých Budějovicích pro vyučující němčiny. Pro 4. ročník má škola učebnici vydanou podle nové pravopisné normy - viz Sdělení MŠMT ČR pro zavedení nového německého pravopisu, č.j. 26 000/98-22. Při výuce byl kromě učebnic využíván přenosný magnetofon s nahrávkami textů, mapa SRN (slovníky jsou k dispozici). Průběh výuky v pěkném prostředí tříd poskytoval žákům velmi dobré psychohygienické podmínky jazykového vzdělávání. Počet žáků ve třídách je z hlediska podmínek pro organizování jazykových aktivit optimální. Reakce žáků a aktivita většiny z nich v hodinách svědčily o tom, že se celkově daří plnit jeden ze základních cílů - probudit zájem a vytvářet pozitivní vztah k cizímu jazyku.

Ve sledované výuce 4. až 7. ročníku byly zaznamenány činnosti rozvíjející všechny řečové dovednosti. Současně však bylo zřejmé, že užívané metody a formy výuky vycházejí v zásadě z již výše zmíněných tradičních forem převážně frontálně pojaté výuky. Poměrně málo byly uplatňovány novější metodické postupy sledující prioritně komunikativní cíle jazykového vzdělávání. V případě hovorových dovedností žáků se jedná např. o vytváření přirozených dialogických a dalších jazykových situací v rámci probíraných hovorových témat, ve kterých se žáci postupně učí formulovat otázky, vést samostatně jednoduché dialogy, obměňovat je, vyjadřovat vlastní názor apod. Celkem dobře žáci dokázali ústně tvořit jednotlivé věty a využívat k tomu osvojenou slovní zásobu a mluvnické znalosti (např. tvary nepravidelných

a způsobových sloves včetně perfekta minulého času). Úroveň jazykového vyjadřování snižují nedostatky v osvojení základních výslovnostních jevů němčiny, které nebyly v průběhu 4. - 5. ročníku dostatečně procvičovány a upevňovány.

Z hlediska metod a forem byly zaznamenány některé dobré postupy rozvíjející dovednost čtení s porozuměním, uplatnění poslechu čtených textů. Žáci prokázali znalost příslušné slovní zásoby i schopnost odhadnout význam slov a vět z daného kontextu. Nebyla využita osnovami zmíněná forma tzv. tichého čtení. Dovednosti psaní jsou procvičovány od začátku výuky s ohledem na nová pravidla pravopisu. Ze sešitů žáků je však zřejmé, že psaní slouží především k procvičování mluvnických znalostí a slovní zásoby, málo však pro vyjádření sdělení, tedy ke komunikaci. Součástí výuky jsou témata z reálií německy mluvících zemí, práce s mapou. Výrazným kladem a dobrou motivací pro jazykové vzdělávání jsou kontakty obce a školy s obcemi a školami ve Švýcarsku a v Německu. Ve 4. ročníku byly velmi dobře využity autentické materiály žáků ze školy v Bavorsku. Učitelka během výuky využívala některých motivačních prvků, pozitivního posilování a poskytovala žákům pomoc. Respektovala individuální dispozice žáků, hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně. Nevyužité možnosti jsou v rozvíjení schopnosti sebehodnocení žáků.

Plánování a příprava výuky jsou na dobré úrovni, obdobně jsou hodnoceny personální podmínky. Velmi dobré jsou materiální a psychohygienické podmínky výuky. Organizace, metody a formy vykazují celkově rovnováhu pozitiv a negativ. Na dobré úrovni byla zaznamenána motivace, hodnocení a komunikace.

Výuka měla podle výše uvedených kritérií dobrou úroveň.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu. Témata sledovaných hodin a zápisy v třídní knize ve školním roce 1998/99 prokazují, že učivo koresponduje s požadavky osnov a je v souladu s přijatým vzdělávacím programem. Roční tématické plány učiva zpracovány nejsou. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je částečně zajišťována využíváním učebnic hudební výchovy pro jednotlivé ročníky.

Na 1. stupni školy je při zajišťování personálních podmínek dávana přednost učitelkám s kvalitnějšími odbornými předpoklady, na 2. stupni vyučuje učitelka s odbornou způsobilostí (vyučuje rovněž v 5. ročníku). Vybavení učebními pomůckami odpovídá potřebám. Škola má k dispozici středně velkou učebnu s pianinem a židlemi (bez lavic) určenou pro hudební výchovu. Vzhledem k počtu žáků v některých třídách (např. 30 žáků v 7. třídě) a netradičnímu uspořádání bez lavic jsou více využívány běžné učebny. Zmíněná učebna velmi dobře slouží zejména pro výuku hry na hudební nástroje a činnost flétnového souboru (tato výuka není součástí vzdělávacího programu školy, ale vhodně jej doplňuje - aktivně se zapojilo cca 40 % žáků). Prostředí běžných učeben s potřebnými pomůckami poskytuje dobré podmínky z hlediska psychohygienických zásad a umožňuje i esteticky působivé prožívání hudebních činností.

Na 1. stupni bylo z hlediska organizace výuky zaznamenáno nevhodné zařazení teoretické výuky v úvodu hodiny v délce cca 17 minut - projevila se psychická únava žáků. Důsledkem bylo nesprávné sezení v lavicích nevhodné zvláště při zpěvu. V jiném případě byly vyváženě a metodicky správně prováděny pěvecké a poslechové činnosti. Žáci prokázali dobré rytmické i tonální cítění, znalost hudebních pojmů a nástrojů. Je rozvíjen repertoár písní, který žáci aktivně znají. Pro doprovod zpěvu a k udržení lepší intonace používaly učitelky hudební nástroje. Chyběla hlasová cvičení pro sjednocování a rozvíjení hlasového rozsahu žáků.

Na 2. stupni je vedle zpěvu písní zařazován poslech hudby, žáci jsou seznamováni se základními hodnotami naší a evropské hudby. Významné téma - závěr 9. symfonie

L. v. Beethovena se Schillerovou Ódou na radost bylo pojato typicky "učebnicově". Základní poučení bylo málo motivujícím způsobem z učebnice přečteno. Nebyly využity, přiměřeně věku žáků, nabízející se další kulturně-historické souvislosti v evropském kontextu. Učitelka nedala žákům žádné podněty pro navození komunikace a vyjádření vlastního názoru. Kladem byl sice zpěv Ódy na radost, ale společně s poslechem proběhl bez výraznější motivace k navození hudebního prožitku. Zpěv písní je pravidelnou součástí výuky, nebyly zaznamenány činnosti k upevňování osvojených pěveckých a intonačních dovedností nebo alespoň běžné rozezpívání. Žáci byli ukázněni, prokázali dobré základní hudební znalosti a do zpěvu aktivně zapojovali.

Plánování a příprava výuky mají celkově průměrnou úroveň (velmi dobrá byla bezprostřední příprava ve 3. ročníku). Rovněž personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na dobré až velmi dobré úrovni. Organizace, metody a formy vykazovaly v rovnováze negativa i pozitiv. V motivaci a hodnocení převládla průměrná úroveň, v komunikaci převaha pozitiv.

Výuka má řadu pozitiv, celkově je však konstatována průměrná úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vyučování ve sledovaných předmětech má celkově dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměr rozvoje školy na období 1997 – 2001 je v oblasti výchovně vzdělávací zaměřen na prohlubování partnerských vztahů mezi učiteli a žáky, na nabídku mimoškolních aktivit a klade důraz na aktivní osvojování učiva. V oblasti materiálně technické předpokládá dokončení přestavby školy a modernizaci učebních pomůcek. Prioritou koncepce školy je i další rozvíjení spolupráce s obcí, veřejností a partnerskými zahraničními školami. Z koncepčních záměrů školy vychází roční plán práce. Jednotlivé úkoly a akce jsou dále rozpracovány v měsíčních plánech. Stanovené úkoly a záměry jsou projednávány na společných poradách .

V rámci protidrogové prevence byl přijat projekt školy "Volný čas a tělovýchovné aktivity dětí a mládeže v Kamenném Újezdě", na jehož realizaci se podílí i obec.

V 1. – 8. ročníku se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č. 16 847/96-2, v 9. ročníku podle upraveného učebního plánu č. 18 730/91-20. Učební plán školy je v souladu s těmito dokumenty. Škola nabízí žákům dostatečně pestrou škálu volitelných předmětů i zájmových aktivit. Žáci mají možnost rozvíjet své nadání ve hře na flétnu, kytaru, akordeon, klavír i ve zpěvu. Po celý rok je žákům i v době mimo vyučování umožněn přístup na školní hřiště, v kroužcích organizovaných školou a místními organizacemi Sokola využívají nové tělocvičny, posilovny a sauny. Pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou zpracovány individuální plány a pravidelně analyzovány výsledky individuálního přístupu.

Oblast plánování je příkladná.

Organizování

Dokumentace upravující organizaci školy je vedena v počítači. Organizační struktura plně vyhovuje potřebám menší školy. Metodické orgány nejsou vzhledem k velikosti školy ustaveny. Kompetence pracovníků jsou vymezeny v jejich pracovních náplních. Organizace

vyučování se řídí §7 – 9 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů s výjimkou zkrácené polední přestávky vzhledem k návaznosti na autobusové spojení pro přespolní žáky. Řád školy obsahuje náležitosti stanovené § 15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., je však poměrně rozsáhlý a je formulován pouze příkazově, chybí formulace o právech žáků.

Informace jsou pracovníkům školy, žákům i jejich rodičům předávány včas a v potřebném rozsahu. Velmi dobrá je spolupráce školy s obecním úřadem, úspěšná je i prezentace školy na veřejnosti účastí žáků na společenských akcích (soubor Oujezdští pištcí, divadelní vystoupení kroužku dramatické výchovy).

Organizační uspořádání školy i informační systém mají dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

V operativním řízení vedoucí pracovníci využívají převážně osobního styku a kontaktu, upřednostňují přesvědčování před příkazem. K motivaci pracovníků přispívá jak morální ocenění jejich práce, tak jasná, zveřejněná hlediska pro přiznávání nenárokových složek platu. Výrazným rysem řízení je pravidelné hodnocení výsledků činnosti školy. Výroční zpráva o činnosti školy má analytický charakter a zakládá systém pravidelného sebehodnocení. Součástí výroční zprávy jsou i konkrétní úkoly pro další období.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Oblast kontroly je pojata jako ucelený systém, vychází z ročního plánu a zahrnuje jak kontrolu výchovně vzdělávacího procesu, tak pravidelnou kontrolu provozu školy a jejího hospodaření. Součástí plánu je analýza jevů zjištěných hospitacemi ve škol. roce 1998/99. Hospitační činnost vedení školy je zaměřena zejména na sledování, jak je ve vyučovacích hodinách vytvářen prostor pro spolupráci žáků, jak jsou rozvíjeny jejich komunikativní dovednosti, jaká je úroveň opakování a procvičování učiva a jaká je úroveň spolupráce školy s rodiči. O všech kontrolách jsou vedeny písemné záznamy, zjištění jsou analyzována a průběžně a adresně jsou vyvozovány závěry.

Vedení školy sleduje, jak učitelé ověřují výsledky výuky. Kromě testů připravovaných jednotlivými učiteli používají někteří i počítačového programu na tvorbu testových úloh "Dotest". V současné době vedení školy zakoupilo soubor školních testů pro jednotlivé předměty.

Kontrolní systém je příkladný.

Hodnocení kvality řízení

Oblast řízení má nadprůměrnou úroveň, charakteristické je úsilí vedení školy v dalším zkvalitňování systému řízení.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- O správnosti použití státní neinvestiční dotace na r. 1998 vypovídá zjištění kontroly, provedené pracovníky školského úřadu 21. 4. 1999.
- Z 30 vycházejících žáků ve škol. roce 1998/99 bylo 22 přijato na studijní obory, 8 na učební obory. Všichni byli přijati na obory, které si zvolili.
- Úspěšně se rozvíjí spolupráce s partnerskými zahraničními školami ve švýcarském Krauchthalu a německém Rudertingu, v obou případech již došlo k oboustranným návštěvám.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Hlavní úkoly škol. roku 1999/2000
- Hospitační záznamy vedení školy a záznamy o kontrolách
- Koncepční záměry školy na období 1997-2001
- Protokol o kontrole správnosti použití státní neinvestiční dotace na rok 1998 čj. zpr 56-99 ze dne 21. 4. 1999
- Rozvrh hodin
- Řád školy
- Tematické plány sledovaných předmětů
- Učební plán školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za škol. rok 1998/99
- Zaměření kontrolní činnosti ve škol. roce 1999/2000

ZÁVĚR

Pro ZŠ Kamenný Újezd je charakteristická snaha po zlepšování podmínek výchovně vzdělávací práce a inovaci vyučovacího procesu. To se lépe daří v oblasti vytváření podmínek, pomaleji v oblasti vlastního vzdělávacího procesu, i když i tam jsou od poslední inspekce patrné pozitivní změny. Příkladná je v tomto směru činnost vedení školy. ZŠ Kamenný Újezd hodnotíme jako velmi dobrou školu.

Doporučení:

- Před zavedením jednotné učebnice němčiny věnovat zvýšenou pozornost zajištění potřebné kontinuity výuky mj. zpracováním odpovídajícího tematického plánu a rozvržení učiva pro jednotlivé ročníky.
- Získávat učitele pro takové vyučovací metody a formy, které poskytují žákům prostor pro aktivní učení, rozvíjejí smysl pro spolupráci a vzájemnou komunikaci.
- Inovovat řád školy jako stručný, výstižný a žákům pochopitelný dokument, vymezující jejich práva i povinnosti.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Friebel	Petr Friebel v. r.
Členové týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v. r.
	PaedDr. Alena Stachová	Alena Stachová v. r.

V Českých Budějovicích dne 3. ledna 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. 1. 2000

Razítko

Marie Brodcová v. r.
Mgr. Marie Brodcová, ředitelka školy

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad České Budějovice Nerudova 59, 370 04 České Budějovice	2000-01-24	199/00-2054
Zřizovatel: Obecní úřad Náměstí 220, 373 81 Kamenný Újezd	2000-01-24	200/00-2054

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	nebyly podány